

Pinar Dinc, Centrum för mellanösternstudier
Katarina Branzén, Saco-s
Umut Özkirimli, Centrum för mellanösternstudier
Scheiman Advokatbyrå AB

Utredning med anledning av anmälningar om trakasserier/sexuella trakasserier och kränkande särbehandling

Bakgrund

Dekan vid samhällsvetenskapliga fakulteten, har tagit emot två anmälningar inkomna 2018-10-30 och 2018-11-09 om händelser/beteenden som kan misstänkas vara kränkande särbehandling (enligt AFS 2015:4) eller trakasserier/sexuella trakasserier (enligt diskrimineringslagen).

Arbetsgivaren har, i enlighet med lagskyldighet, startat och genomfört en utredning kring anmälningarna i syfte att klargöra vad som har hänt och huruvida det kan falla inom ramen för definitionen av kränkande särbehandling enligt AFS 2015:4 (handlingar som riktas mot en eller flera arbetstagare på ett kränkande sätt och som kan leda till ohälsa eller att dessa ställs utanför arbetsplatsens gemenskap) /av trakasserier/sexuella trakasserier (ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har ett samband med någon av diskrimineringsgrunderna).

Som bakgrund till aktuellt ärende hör att fakulteten tidigare under 2018 utrett anmälan om trakasserier/kränkande särbehandling kopplat till parterna. (Dnr P2018/2877). Utfallet av utredningen blev en skriftlig tillrättavisning för den då anmälde medarbetaren, nedan refererad till som UÖ.

Arbetsgång utredningen

Utredningen har initierats av arbetsgivaren med anledning av två anmälningar:

1. Anmälan (bilaga 1) om trakasserier/kränkande särbehandling daterad 2018-10-30 från Umut Özkirimli, (UÖ) universitetslektor vid centrum för mellanösternstudier riktad mot Pinar Dinc,(PD) postdoktor vid samma enhet.
2. Anmälan (bilaga 2) inkommen 2018-11-09 från PD postdoktor vid centrum för mellanösternstudier angående sexuella trakasserier/trakasserier riktad mot UÖ, universitetslektor vid samma enhet.

Samhällsvetenskapliga fakulteten har utrett händelseförloppet noggrant. Utredningen har inletts med att gå igenom det material som inkommit. Förutom

anmälningarna har utredaren tagit del av e-post daterat 2018-11-20 (bilaga3) från UÖ angående en bokbeställning augusti 2018 från Adlibris ställd till e-postkonto tillhörande PD, e-post från UÖ till dekan daterat 2018-11-01(bilaga 4) samt 2018-11-02 (bilaga 5) innehållande skärmbilder från PDs sociala media.

Både UÖ och PD har fått möjlighet att besvara och ge sin syn på det inträffade och har svarat på anklagelser riktade mot sig. Båda parter uttrycker att situationen är psykiskt påfrestande och har lett till ohälsa och påverkan på arbetsförmåga.

Anmälan 1 - Utredning av misstänkt händelseförlopp/beteendebeskrivning

PD anklagas för trakasserier och eller kränkande särbehandling genom att via e-post, sms och/eller muntligt informerat olika personer om den tidigare anmälan/utredningen (Dnr P2018/2877) riktad mot UÖ. I sin kontakt/information påstås PD ha använt begrepp som sexual harasser och/eller convicted harasser om UÖ.

PD medger att hon talat om sina upplevelser med andra. Fakultet har inte klarlagt vilka av påstådda personerna som faktiskt har vidtalats utan konstaterar att flertalet av nämnda personer har eller har haft professionella relationer med antingen den ena eller båda parter. Som svar till anklagelserna hänvisar PD agerandet till yttrandefrihet och vad hon anser vara en medborgerlig skyldighet att vid olika tillfällen berätta om sina upplevelser i syfte att skydda andra. Det är oklart om PD använt begreppen sexual harasser och/eller convicted harasser i sin kommunikation.

På vilket sätt en part talar om en annan part med andra, särskilt i de fall det finns pågående konflikter är givetvis färgat av den egna upplevelsen. Men att tala med andra om sina upplevelser är i sig inte kränkande särbehandling. Med anledning av det kan utredningen inte slå fast om det inträffade är kränkande särbehandling. Vi kan inte heller se att beskrivna beteenden/handlingar är trakasserier som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna enligt diskrimineringslagen. Inte desto mindre konstateras att händelserna har fått negativa konsekvenser för UÖs hälsa och arbetsprestation.

Anmälan 2 - Utredning av misstänkt händelseförlopp/beteendebeskrivning

I anmälan daterad 2018-11-09 (bilaga 2) anklagas universitetslektor UÖ för trakasserier genom att följa PD på sociala media, för sexuella trakasserier genom att vid ett tillfälle skriva att de levt tillsammans i 6 månader som en familj samt för att ha pratat med andra om PD och händelserna i tidigare anmälan på ett förringande sätt.

UÖ har följt PD på sociala medier och internet, vilket bland annat kan bekräftas av skärmdumparna i hans anmälan mot PD. Sedan länge har PD blockerat UÖ från sin sociala media. UÖ har inte interagerat eller på andra sätt trakasserat PD via sociala medier. Utredaren kan konstatera att sociala medier är allmänt tillgängliga för alla i världen som har tillgång till dator med internetuppkoppling och att det inte är möjligt att förbjuda en anställd att följa någon på sociala medier. Det är fullt möjligt för den enskilde att i vissa appar och sociala medier (t ex twitter och

facebook) blockera de man inte vill ska se ens interaktioner i vissa sammanhang. I annat fall är sociala medier och internet att betrakta som ett öppet och tillgängligt forum, vilket man bör vara medveten om.

UÖ har vid ett tillfälle beskrivit (se punkt 1 bilaga 2) att parterna levt tillsammans som en familj i 6 månader. PD upplever sig förolämpad av påståendet. Parterna har tidigare haft en intim relation, som båda bekräftar, men de har varken bott tillsammans eller varit ett par. Det är oklart varför UÖ påstår att de har levt som en familj under en period, klart är dock att PD tar illa vid sig av påståendet. UÖ säger att han inte har haft personlig kontakt med varken PD eller medarbetare vid CMES sedan mars 2018. UÖ har kommunicerat med andra om händelserna efter att han fick en skriftlig tillrättavisning på grund av trakasserier mot PD (se punkt 2 bilaga 2). Utredningen kan dock inte fastställa till vilken omfattning kommunikation har skett. Om hans samtal med andra leder eller har lett till att PD missgynnas i sitt fortsatta arbete på Lunds universitet, kan hans agerande betraktas som repressalier på grund av den första anmälan om sexuella trakasserier. Detta är inte tillåtet enligt diskrimineringslagen.

Bokbeställning från Adlibris

PD fick i augusti 2018 e-post från Adlibris, E-posten var en order av böcker om döden (How we die, Dying, The bright hour, etc) som UÖ har gjort. PD beskriver händelsen i sin anmälan (punkt 3 bilaga 2). Bilaga 3 är UÖs svar på händelsen från augusti. UÖ förklarar att bokbeställningen skickats till PDs e-post av en olyckshändelse. Vidare förklaring är att under tiden parterna umgicks intimt ska PD ha använt UÖs dator, där hennes e-postadress ligger sparad som autofill. Det skulle kunna vara en orsak till att PDs e-postadress kommit upp i samband med UÖs bokbeställning på Adlibris. Inget i undersökningen har kunnat ge stöd åt å ena sidan en medveten handling å andra sidan en olyckshändelse.

Bedömning och slutsats

Utredningen kan vid en helhetsbedömning konstatera följande:

Båda parter har hållit sig informerad om den andra parten via sociala media. Båda parter har även talat eller på annat sätt kommunicerat med andra om sina upplevelser på ett negativt sätt.

Båda parter har på olika sätt agerat så att den andres upplevda hälsa och/eller arbetsmiljö blivit påverkad. Situationen har påverkat båda parter negativt. Beteende har även spillt över på arbetsmiljön vid enheten.

Anställda på Lunds universitet är skyldiga att medverka till en god arbetsmiljö och att delta i undersökningar och åtgärder som syftar till att uppnå eller bibehålla en god arbetsmiljö. Utredaren finner att utfallet av fakultetens tidigare utredning och åtgärd inte respekteras. Inte heller har parterna, trots uppmaningar, agerat på sådant sätt som kan förväntas av medarbetare vid Lunds universitet.

Rekommendationer

Utredaren rekommenderar att medvetandegöra båda parter om vilka förväntningar arbetsgivaren har på medarbetare vid Lunds universitet samt informera om skyldigheten att medverka till en god arbetsmiljö.

Utredaren rekommenderar vidare en uppföljning av den skriftliga tillrättavisning som UÖ tidigare har fått, med betoning på att repressalier på grund av anmälan om sexuella trakasserier/trakasserier är förbjudet.

Parterna har i nuläget inget pågående arbete som kräver samarbete. Konfliktthantering i syfte att reparera deras arbetsrelation utifrån denna aspekt behövs inte. Fortsatt enskilt samtalsstöd för parterna rekommenderas.

Christofer Edling
Dekan
Samhällsvetenskapliga fakulteten

Andrea Björk
Personalansvarig
Samhällsvetenskapliga fakulteten

Bilagor:

Bilaga 1 - Anmälan 2018-10-30

Bilaga 2 - Anmälan 2018-11-09

Bilaga 3 – e-post 2018-11-20

Bilaga 4 – e- post 2018-11-01

Bilaga 5 – e-post 2018-11-02